



AALBORG UNIVERSITET

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde
(KSA)

Dokument dato: 09-08-2024

Senest revideret: 09-08-2024

Senest revideret af: MLLA

Hvordan skal PBL på KSA forstås

FORMÅL OG AFGRÆNSNING

Dette notat skal styrke forståelsen af, hvordan PBL er omsat til progressive PBL læringsmål i studieordningen for KSA.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1

FORMÅL OG AFGRÆNSNING	1
INDHOLDSFORTEGNELSE	1
INDHOLD	1
Portfolio på KSA.....	2
Dimensioner i forhold til de forskellige semestre.....	3
Hvordan bedømmes PBL progression til eksamen.....	6

INDHOLD

I arbejdet med PBL læringsmål på KSA har vi taget afsæt i, at KSA er en problembaseret kandidatuddannelse med optag af bachelorer fra flere forskellige studieretninger med differentierede erfaringer med PBL.

Jf. PBL akademiet vil en problembaseret uddannelse som udgangspunkt søge at give den studerende:

1. problemorienterede kompetencer herunder kompetencer til at kunne identificere, analysere, formulere og behandle autentiske problemer på eksemplarisk vis.
2. interpersonelle kompetencer, der gør det muligt at arbejde med komplekse problemer i forskelligartede samarbejdsrelationer.
3. strukturelle kompetencer mhp. projektorganisering, da det problembaserede arbejde skal organiseres.

4. meta-kognitive kompetencer, der muliggør at arbejde problemorienteret med udvikling af egne kompetencer, i forbindelse med de konkrete læringsmål, samt udvikle mestring af egen kompetence og karriereprofil som kandidat i socialt arbejde.

Denne præcisering fra PBL-akademiet har vi på KSA anvendt som inspiration til at opstille PBL læringsmål, der relaterer til ovenstående fire kompetencefelter. Det første kompetenceområde afspejles gennem en række dimensioner, der skal understøtte de studerendes forståelse af PBL-læringsmålene. De sidste tre kompetenceområder har vi indarbejdet i en skabelon til portfolio, som skal anvendes individuelt af de studerende gennem hele studiet. I det følgende præsenterer vi først PBL i arbejdet med portfolio og dernæst de dimensioner, som vi har valgt at vægte på de konkrete semestre.

Portfolio på KSA

Projektarbejdet udgør en væsentlig del af undervisningen på KSA, idet der arbejdes med projekter på flere semestre. Der skal som udgangspunkt arbejdes gruppebaseret på første og andet semester. Tredje semester har fokus på individuel fordybelse, mens fjerde semester kombinerer den individuelle fordybelse med det problemorienterede arbejde i specialet. Her opfordres der ligeledes til at organisere arbejdet i grupper.

For at sikre en progression i PBL gennem uddannelsen arbejdes der med en portfolio. En portfolio er et dokument, som den studerende bruger til at reflektere over egen læring igennem uddannelsen. Formålet med at bruge portfolio er således at sikre løbende refleksion over egen læring. På KSA arbejder vi med en individuel portfolio, hvor den studerende beskriver sin arbejdsproces, oplevelse af egen læring og strategier i forhold til den akademiske læringsproces, som er tæt koblet til den faglige læring gennem studiet.

Portfolioen er tæt knyttet til projektarbejdet, men med et individuelt perspektiv på arbejdet med læring. Her skal den enkelte arbejde med PBL ud fra den studerendes bachelor baggrund og ønske om fremtidig faglig profil. På 1 og 2 semester skal den studerende aflevere 1-2 siders portfolio, som viser den studerendes refleksion over egen læring sat i forhold til de aktuelle læringsmål.

Vejleder eller koordinator giver feedback på portfolioen, så den kan anvendes som et aktivt læringsinstrument, der danner basis for en diskussion af, hvordan projektet spiller sammen med de studerendes læreproces og progression ifht læringsmål og studieordningens krav i øvrigt.

Denne portfolio er en forudsætning for at kunne gå til eksamen.

På 3 og 4 semester indgår portfolio som en del af den samlede bedømmelse.

På 3. semester skal der i portfolioen også være fokus på refleksioner vedrørende valg af profil, som også kan styrke de studerendes forståelse af sig selv som kandidat i socialt arbejde. Altså refleksioner af formen: Hvad har jeg lært indtil nu, og hvilken profil ønsker jeg at opnå igennem uddannelsen? Hvordan arbejder jeg frem imod at opnå denne profil? Portfolioen kommer dermed i sin helhed til at reflektere den enkelte studerendes akademiske vandringsproces gennem studiet og bliver løbende udbygget. Ved afslutning af uddannelsen kan disse beskrivelser anvendes til at tydeliggøre egen profil og læringsproces. Se skabelon med spørgsmål til portfolioarbejdet i særskilt dokument.

Arbejdet med portfolio på de forskellige semestre er opsummeret nedenfor:

	Den studerende skal:
1. semester	aflevere 1-2 siders individuel portfolio, som viser den studerendes refleksion over egen læring sat i forhold til de aktuelle læringsmål. Portfolio skal vise den enkeltes refleksioner over eget afsæt (fra bacheloren), egne ambitioner, faglige interesseområder, læringsprocessen, samarbejdet i gruppen og projektorganiseringen. Der gives feedback på portfolien, så den kan anvendes som et aktivt læringsinstrument, der danner basis for en diskussion af, hvordan projektet spiller sammen med de studerendes læreproces og progression ifht læringsmål og studieordningens krav i øvrigt. Denne portfolio er en forudsætning for at kunne gå til eksamen.
2. semester	aflevere 1-2 siders individuel portfolio, som viser den studerendes refleksion over egen læring sat i forhold til de aktuelle læringsmål. Portfolio skal vise den enkeltes refleksioner over eget afsæt, mål med projektarbejdet, læringsprocessen, gruppesamarbejdet, projektorganiseringen og begyndende overvejelser over ønsker til egen faglig profil. Der gives feedback på portfolien, så den kan anvendes som et aktivt læringsinstrument, der danner basis for en diskussion af, hvordan projektet spiller sammen med den studerendes læreproces og progression ifht læringsmål og studieordningens krav i øvrigt. Denne portfolio er en forudsætning for at kunne gå til eksamen.
3. semester	aflevere 1-2 siders individuel portfolio til eksamen sammen med den skriftlige opgave. Port folien indgår i den samlede bedømmelse af faget. På semesteret har de studerende virkelig mulighed for at arbejde hen imod en specifik faglig profil igennem linjefag eller projektorienteret forløb – i udlandet eller i Danmark. Refleksionerne i portfolio skal derfor centreres omkring ønsker til egen faglig profil, som kan styrke den studerendes forståelse af sig selv som kandidat i socialt arbejde. Der skal desuden være fokus på egen læringsproces i forhold til at fremme denne profil og dermed skal refleksionerne lægge op til specialeprocessen, således at den kan understøtte den studerendes profilering såvel som faglige udvikling. Der skal således indgå refleksioner af formen: hvad har jeg lært indtil nu, og hvilken profil ønsker jeg at opnå igennem uddannelsen? Hvordan arbejder jeg frem imod at opnå denne profil? Der skal ikke afleveres portfolio, hvis 3 semester gennemføres på et udenlandsk universitet.
4. semester	aflevere 2-4 siders samlet individuel portfolio til eksamen sammen med specialet. Portfolio indgår som del af en helhedsvurdering af specialet. Der skal i portfolien være refleksioner over den studerendes samlede læringsforløb gennem hele uddannelsen, og den studerendes individuelle faglige profil som kandidat i socialt arbejde. Der må gerne indgå refleksioner over, hvordan den faglige profil spiller sammen med specialet som læringsproces (og ved gruppeeksamen må der gerne være refleksioner over forholdet mellem de to studerendes læringsproces).

Dimensioner i forhold til de forskellige semestre

Den første PBL-kompetence, som vi nævnte i starten af dokumentet, er *problemorienterede kompetencer herunder kompetence til at identificere, analysere, formulere og behandle autentiske problemer på eksemplarisk vis*. Denne kompetence er tæt knyttet til den faglige læring på hvert semester. Vi har

derfor formuleret 10 dimensioner, som er helt centrale for den faglige læring såvel som læringen af PBL og for sammenhængen imellem de to.

De 10 dimensioner er:

1. **Rammebetingelser og praksis** - kendskab til det sociale arbejdes historiske, styringsmæssige, socialpolitiske og organisatoriske kontekster, og hvordan de indvirker på den undersøgte problemstilling og det sociale arbejdes praksis
2. **Problemformulering og forskningsspørgsmål** – undren, problemfelt, argumentation og afgrænsning
3. **Design** – tilvirkning af design der besvarer problemformuleringen inden for den givne tidsramme
4. **Overblik over forskningen** på projektets område – fra det summariske til det mere systematiske
5. **Datatilvirkning** – udvælgelse, anvendelse af og generering af empirisk materiale
6. **Teorianvendelse** – relevans af teorivalg, anvendelse og konkretisering af begreber og teori
7. **Analyse** – bearbejdning af datamateriale, analytiske procedurer eller strategier samt at drage slutninger eller konklusioner på den baggrund, herunder præcision, begrundelse og forståelse for betydningen af analytiske valg for den opnåede viden
8. **Videnskabsteoretiske refleksioner** – refleksion over viden, vidensformer og egen vidensproduktion
9. **Forskningsetiske spørgsmål** – i forbindelse med datatilvirkning og bearbejdning, kontakt med feltet, formidling af analyser, fremstilling af udsatte grupper
10. **Kritik** – af socialt arbejde, forskningen i socialt arbejde samt egen vidensproduktion, herunder kompetence til at omsætte kritik til forandringspotentialer i socialt arbejde

For at vise progressionen i PBL på KSA har vi etableret en relativ taksonomi for udfoldelsen og anvendelsen af PBL, således at:

- 1. semester hovedsagelig repræsenterer et grundlæggende niveau
- 2. semester hovedsagelig repræsenterer et udfoldet niveau
- 3. semester hovedsagelig repræsenterer et avanceret-niveau
- 4. semester repræsenterer et kompetent niveau

Da der ikke foreligger en entydig og veletableret taksonomi for progression i PBL-anvendelse foreslås det pragmatisk at henholde sig til en sådan åben og relativ angivelse af niveauer som pejlemærker for progressionen på de enkelte moduler.

Niveauerne skal forstås på den måde, at et grundlæggende niveau primært handler om at bruge problemformuleringen som styringsredskab til at afgrænse, foretage metode- og teorivalg, skabe overblik over rammebetingelser og forskningen på området, samt forholde sig kritisk til forskningen og egen vidensproduktion. Det vil sige, at de studerende bl.a. skal vise, at de kan arbejde problemorienteret, kan anvende relevante teorier såvel som eksisterende empirisk materiale analytisk og udarbejde en projektrapport.

Et udfoldet og avanceret niveau kræver yderligere evner til at udvælge og afgrænse en problemstilling, vælge og begrunde metodiske, teoretiske og analytiske tilgange til at belyse den, reflektere over rammebetingelser, praksis og forskningen på området samt over betydningen af egne valg for den producerede viden. I projektet på andet semester skal der ske en selvstændig empirisk datatilvirkning, med henblik på at fremme den studerendes kompetencer til at identificere, forklare, analysere og forstå socialt arbejde i de former, som udspiller sig i praksis. På 3. semester lægges der vægt på faglig, teoretisk og metodologisk fordybelse. Inspirationen fra PBL viser sig her ved, at det altid sker i

relation til konkrete problemfelter i eller af relevans for socialt arbejde. Her forventes bl.a. yderligere refleksivitet i forhold til den studerendes teoretiske og metodiske valg og vidensproduktion, og der forventes større overblik over forskning, mere dybde i analyserne og forøgede kritiske kompetencer.

Et kompetent niveau er, når den studerende er i stand til at identificere, beskrive og afgrænse et komplekst problem, kontekstualisere sin tilgang i forhold til forskningen på området, udvælge relevante metoder og teorier, gennemføre dybdegående analyser, reflektere over rammebetingelser for praksis og reflektere over egen vidensproduktion og betydningen af de valgte tilgange for den producerede viden. På 4. semester vises dette igennem specialet.

I nedenstående tabeller søges progressionen gennem studiet illustreret ved med en simpel afkrydsning at markere, hvilket niveau inden for hver dimension, studiet sigter på at nå frem til i de enkelte semestre. Krydser med rødt viser progressionen fra semester til semester.

1. semester

Dimension	Niveau			
	Grundlæggende	Udfoldet	Avanceret	Kompetent
Rammebetingelser og <u>Praksis</u>	X	X		
Problemformulering og <u>Forskningsspørgsmål</u>	X	X		
Overblik over forskningen	X			
Design	X			
Datavirkning	X			
Teorianvendelse	X	X		
Analyse	X			
Videnskabsteoretisk <u>Refleksion</u>	X			
Forskningsetik	X			
Kritik	X			

2. semester

Dimension	Niveau			
	Grundlæggende	Udfoldet	Avanceret	Kompetent
Rammebetingelser og <u>Praksis</u>	X	X	X	
Problemformulering og <u>Forskningsspørgsmål</u>	X	X	X	
Overblik over forskningen	X	X		
Design	X	X		
Datavirkning	X	X		
Teorianvendelse	X	X	X	
Analyse	X	X		
Videnskabsteoretisk <u>Refleksion</u>	X	X		
Forskningsetik	X	X		
Kritik	X	X		

3. semester

Dimension	Niveau			
	Grundlæggende	Udfoldet	Avanceret	Kompetent
Rammebetingelser og <u>Praksis</u>	X	X	X	X
Problemformulering og <u>Forskningsspørgsmål</u>	X	X	X	X
Overblik over forskningen	X	X	X	X
Design	X	X		
Datatilvirkning	X	X		
Teorianvendelse	X	X	X	X
Analyse	X	X	X	
Videnskabsteoretisk <u>Refleksion</u>	X	X	X	
Forskningsetik	X	X		
Kritik	X	X	X	

4. semester

Dimension	Niveau			
	Grundlæggende	Udfoldet	Avanceret	Kompetent
Rammebetingelser og praksis	X	X	X	X
Problemformulering og forskningsspørgsmål	X	X	X	X
Overblik over forskningen	X	X	X	X
Design	X	X	X	X
Datatilvirkning	X	X	X	X
Teorianvendelse	X	X	X	X
Analyse	X	X	X	X
Videnskabsteoretisk refleksion	X	X	X	X
Forskningsetik	X	X	X	X
Kritik	X	X	X	X

Hvordan bedømmes PBL progression til eksamen.

De studerendes beherskelse af PBL læringsmål bedømmes på alle moduler på to måder. For det første skal PBL refleksioner kunne ses i den portfolio, som gennem hele studiet er en forudsætning for, at den studerende kan gå til eksamen (på 3. og 4. semester indgår portfolioen i den samlede bedømmelse). For det andet lægges der ved næsten alle eksamener (projekteksamener, skriftlige opgaver og specialer) stor vægt på den studerendes beherskelse af PBL kompetencer, således som de er beskrevet ovenfor. På de enkelte semestre vurderes dette i relation til de læringsmål, som er nedfældet i semesterbeskrivelserne, men målet er, at der gennem hele uddannelsen sker en kontinuerlig udvikling og forfinelse af PBL kompetencer, dvs. kompetencer til at identificere, formulere og analysere konkrete problemstillinger af relevans for socialt arbejde.

